

ASKØY KOMMUNE
Klampavikvegen 1
5300 KLEPPESTØ

Dato: 24.04.2018
Vår ref.: 2018/8298-4
Saksbehandlar: snowaag
Dykkar ref.:

Innspel til varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram - Kommunedelplan Klima, miljø og infrastruktur

Vi viser til brev datert 06.03.2018 om høring av planprogram for kommunedelplan for klima, miljø og infrastruktur i Askøy kommune.

Hordaland fylkeskommune vurderer planprogrammet ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar.

For utfyllande planfaglege råd viser vi til internettsidene våre: www.hordaland.no.

Vurdering

Kommunen sitt forslag til planprogram for klima, miljø og infrastruktur er grundig og heilskapleg, og oppfyller krav til prosess og innhald gjeve i statleg planretningsline for klima- og energiplanlegging. Planprogrammet bygger i stor grad på kommunen sin samfunnsdel, og er slik eit verkty for å nå mål i denne.

Planforslaget viser mellom anna til Klimaplan for Hordaland 2014-2030 og andre relevante regionale planar. Det er positivt at planen tek innover seg infrastruktur, då infrastrukturen kommunen har og investerer i, er avgjerande for framtidige lokaliseringar og åtferdsmønster, og i tillegg avgjer kor sårbar kommunen er for endringar i klima. Ein heilskapleg planlegging som kommunen her legg opp til er naudsynt for å lukkast i å nå dei måla som vert skissert i planprogrammet, og vil vere vesentleg for å gjere kommunen til ein berekraftig samfunnsutviklar.

Klima og energi / areal og transportplanlegging (samferdsle)

I rapporten «Lokal klimaplanlegging i Hordaland», utarbeidd av Spacelab ved Universitetet i Bergen, kjem det fram at prosessen og forankringa av klimaplanar har vore den største utfordringa for å få levande planar. Spørsmål om kven som skal vere del av utarbeiding av planen og ansvarsfordeling av oppfølging av planen bør ha høg prioritet i det vidare arbeidet med planen. Korleis og kven som skal følgje opp planen og tempo for rullering av plan eller innføring av handlingsprogram bør konkretiserast.

Institusjonalisering av klimaarbeidet gjennom forankring og ansvarsfordeling blir vidare styrka av eit kontinuerleg oppfølging av viktige indikatorar. Ein bør i utarbeiding av planen ha eit fokus på å velje ut gode miljøindikatorar for eigen verksemd og for kommunen som geografisk område. Desse bør danne basis for målsettingar og utarbeiding av tiltak, og følgjast opp ved årlege rapporteringar/evalueringar.

3.1 Klimavenleg kommune

Planprogrammet adresserer i første rekke klimagassreduksjonar frå direkte utslepp frå transport. Dette er ei av dei viktigaste kjeldene til utslepp og er difor det mest nærliggande å fokusere på. Planprogrammet refererer også til kommunen si rolle som planleggar, og utvider slik omfanget av utslepp til å redusere framtidige utslepp ved å bruke felles areal- og transportplanlegging som verktøy.

Det er vesentleg med eit velfungerande samspel mellom arealbruk og transportsystem i ein kommunal struktur som skal legge til rette for ein omstilling til lågutsleppssamfunnet. Kommunen viser mellom anna til Regional areal- og transportplan for Bergensområdet, og at denne vil ligge til grunn for vidare planarbeid. Her er det eit sterkt fokus på samspelet mellom utbyggingsmønster, infrastruktur og mobilitet. Denne planen kan nyttast som fagleg innspel på tematikken i det vidare planarbeidet, samstundes som den legg føringar for planlegginga i kommunen gjennom retningslinjer.

Hensikta med samordning av areal- og transportplanlegging er at utbyggingsmønstre og transportsystem skal legge til rette for mest mogleg effektiv og miljøvennleg transport slik at transportbehova kan reduserast. Oppfølging av dei nasjonale målsettingane er vidare innarbeid i regionale styringsdokument, til dømes i *Regional transportplan for Hordaland* og *Kollektivstrategi for Hordaland*. Eit best mogleg kollektivtilbod avhenger av fortetting av få utvalte områder. I «Regional transportplan for Hordaland 2018-2029», er det mål om nullvekst i privatbilismen i Bergensområdet. For å oppnå mål om at auka persontrafikk skal skje ved gange, sykkel eller kollektivtransport må ny arealbruk og transport planleggjast i høve til kvarandre.

Snøggbåtsambandet mellom Kleppstø og Bergen er eit positivt bidrag i transportflyten mellom kommunane. I ein klimaorientert framtid må ein planlegge med at dette, og andre snøggbåtsamband i regionen, skal inneha ein teknologi som gjer dei tilnærma utsleppsfrie. Sjøvegen vil då ytterlegare kunne sjåast på som ein effektivt og miljøvennleg transportåre. Dette utgangspunktet kan det vere tenleg å ha med seg når ein tenker infrastruktur lengre fram i tid.

For å oppnå ei omstilling av samfunnet til eit lågutsleppssamfunn vil det og vere behov for endringar i samfunnet ut over reduksjon i direkte utslepp. Dette er godt adressert i avsnitt om «klimasårbarhet» og «klimaansvar». KS-rapport «Kortreist kvalitet» gir ei vurdering av kva denne omstillinga vil seie for kommunesektoren. Dei slår fast at det vil vere behov for ytterlegare tiltak for å skape «kortreist kvalitet» i kommunane.

Planprogrammet viser også at det vil vere eit tydeleg fokus på klimatilpassing i det vidare arbeidet, noko vi også vil understreke viktigeita av.

3.2 Rein kommune

Det er positivt at den nye klimaplanen har ei breidde og tilnærming som også tek for seg viktige tverrfaglege tema som folkehelse, og dermed set fokus på samanhengen mellom både infrastrukturelle grep, miljø og klima både i lys av naturmiljø og befolkninga. Til dømes knytt til vann og avløp er det også klare koplingar til klimatilpassingstiltak. Klimaendringane er langsame og kan vere vanskelege å observera.

Følgjeverknadene kan vere akutte hendingar som ekstremnedbør og generelt større nedbørmengder. Auka overvatn vil stille andre krav til utbyggingsmønster, byggeskikk og utforming av uteareal. Korleis ein skal handtere vann og avløp vil vere ein viktig utfordring for kommunen, men kan samstundes bidra til gode og attraktive løysingar. Vi vil her mellom anna vise til ein idéhandbok som mellom anna tek for seg overvasshandtering i byrom, på denne [Lenka](#).

3.3 Energibevisst kommune

Det er positivt at kommunen vil ha fokus på energiforbruk og dette er viktig både utifrå miljøomsyn og klimasårbarhet. Hordaland fylkeskommune har sidan 2010 hatt miljøstyring av eiga verksemd som eit verktøy for å følgje opp miljøindikatorar i eiga verksemd. Metoden har sikra oversikt og forbetringar over åra, og vi rår Askøy kommune til å sjå på miljøstyring av kommunen og eventuelt miljøsertifisering av kommunale verksemdar.

Kulturminne og kulturmiljø

Hordland fylkeskommune har vurdert planprogrammet som regional sektorstyresmakt for kulturminnevern.

I planprogrammet er ikkje kulturminne nemnd. Vi står i dag overfor store utfordringar når det gjeld miljø og klima. Det grønne skiftet og berekraft er grunnpilarar i ei framtidretta samfunnsutvikling. Eksisterande byar og tettstader representerer store verdiar, og mellom 70 og 80 % av eksisterande bygningsmasse vil fortsatt vere i bruk i 2050. Eksisterande hus er ein stor ressurs fordi dei allereie er bygd, og klimagassutsleppa ved materialproduksjon, transport og bygging dermed er unnagjort. Gjenbruk av ståande bygningar er difor oftast eit god miljøtiltak. I Riksantikvaren sin rapport *Klimagassberegninger Villa Dammen* frå 2016 som tar for seg ein renoverte einbustad frå 1936 konkluderer ein med:

(...) Beregningene viser at det tar omlag 52 år før det er mer klimavennlig å rive det gamle huset og bygge et nytt, framfor å oppgradere det gamle. Det tar bare et ½ års tid før oppgraderingen av det gamle huset er mer klimavennlig enn å fortsette å bruke det gamle som det var (...).

Dei moglege endringane i vêrtilhøve vil òg i stor grad gjelde for mange kategoriar kulturminne. Endringar som fylgje av nedbør, erosjon og flaum vil kunna utgjera ein reell trussel mot kulturminne langs sjø, vatn og elvefar m.m. Større nedbørmengder vil og føra til auke i råteskader på til dømes verna og verneverdige bygningar og anlegg. Sterkare og hyppigare stormar vil òg kunna føra til skade på ulike kulturminnekategoriar. Vi ber om at kulturminne vert omtala i planprogrammet, slik at ein sikrar at kulturminne vert ein del av utgreiingane som skal gjerast i den vidare planprosessen.

Konklusjon

Kommunen sitt forslag til planprogram for klima, miljø og infrastruktur er grundig og heilskapleg, og vi ser frem til vidare dialog og oppfølging av planarbeidet. Vi ønskjer kommunen lukke til i det vidare arbeidet.

Eva Katrine R. Taule
fagleiar kommunal plan

Snorre Waage
saksbehandlar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Saksbehandlar:

Snorre Waage, Seksjon for plan - REG AVD, REGIONALAVDELINGA

Tale Halsør, Klima- og naturressursseksjonen, Regionalavdelinga

Ambjørg Reinsnos, Fylkeskonservatoren, Avdelig for kultur og Idrett

Endre Steen Nilsen, Fylkeskonservatoren, Avdelig for kultur og Idrett

Gunnhild Raddum, Transportplanseksjonen, Samferdsleavdelinga

Kopi til:

FYLKESMANNEN I HORDALAND

Statens vegvesen - Region Vest